

A high-angle photograph of a swimmer in a pool, viewed from above. The swimmer is wearing a black cap and dark swim trunks, and is captured mid-stroke with one arm extended forward. The pool's bottom is covered in blue square tiles, and a large, dark blue cross is visible on the wall in the background. Lane lines with red and white floats are visible on either side of the swimmer.

hospitalitygroup

Toekomstvisie zwembaden gemeente Leudal

Eindrapport

Creating
better
places

Aan

Anoek Aertssen
Afdeling Samenleving
Via e-mail: a.aertssen@leudal.nl

Van

Hospitality Group
Nijverheidsweg-Noord 78
Postbus 2186
3800 CD Amersfoort

Auteurs

Ruud Manenschijn
Robin Reverda
Martijn van Weers (Bremen Bouwadviseurs)

Project

Toekomstvisie zwembaden gemeente Leudal

Betreft

Eindrapport 1 Visie en uitgangspunten

Ons kenmerk

240337.D01/RR/LS

Datum

15 november 2024

© 2024 Hospitality Group

Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld mag, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de rechthebbenden c.q. door de rechthebbenden gemachtigden, niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking.

Inhoud

1. De context	5
1.1. Aanleiding en opdracht	5
1.2. Leeswijzer	5
2. Samenvatting	6
3. De behoefte aan zwemwater	9
3.1. Inleiding	9
3.2. Bevolkingsprognose	9
3.3. Samenstelling bevolking	9
3.4. Vitaliteit en zelfredzaamheid van de dorpen	11
3.5. Leefstijlen	11
3.6. Trends zwemsport	14
3.7. Wensen en eisen	15
3.8. Beleidsambities en toekomstige maatschappelijke opgave	17
3.9. Conclusie	18
4. De zwembaden binnen Leudal en omgeving vertaald naar behoefte.	20
4.1. Inleiding	20
4.2. Aanbod en functies	20
4.3. Eigendomssituatie	21
4.4. Laco Leudal B.V.	22
4.4.1. Overeenkomsten	22
4.4.2. Bezoekaantallen en exploitatie	22
4.4.3. De technische staat	24
4.4.4. Oordeel van de inwoners	25
4.4.5. Laco Leudal B.V.. en Sportfondsen Nederland	26
4.5. De Leistert	26
4.6. Het zwemwater in de omgeving	26
4.7. Reisbereidheid	27
4.7.1. Ideale locatie op basis van reisbereidheid, maatschappelijke opgaven en reisbereidheid.	28
4.8. Conclusie	29
5. Visie op toekomstig zwemwater	30

5.1.	De zwembadvisie	30
5.2.	Uitgangspunten	30
5.2.1.	Maatschappelijke functie	30
5.2.2.	Toekomstbestendigheid	31
5.2.3.	Duurzaamheid	32
5.2.4.	Beheer, exploitatie, financiering en eigendomssituatie	33
5.3.	Conclusie	33
6.	Juridisch kader realisatie zwembad	34
6.1.	Aanbestedingsplicht	34
6.2.	Contractverlenging Laco Leudal B.V..	34
6.3.	Vervolg	35

1. De context

1.1. Aanleiding en opdracht

De gemeente Leudal telt ongeveer 36.000 inwoners. Binnen de gemeentegrenzen bestaan er op dit moment vier zwembaden. Een buitenbad 't Ligteveld in dorpskern Neer, twee private zwembaden in Heythuysen en Haelen (geëxploiteerd door Laco Leudal B.V.). En een recreatief zwembad De Leistert dat nu alleen voor parkbezoekers is open gesteld. Er staat het nodige te gebeuren op het gebied van zwembaden binnen de gemeente Leudal. Mede omdat de contracten met exploitant Laco Leudal B.V.. en de gemeente Leudal in 2026 en 2027 aflopen, de zwembaden van Laco Leudal B.V.. aan renovatie /groot onderhoud onderhevig zijn en de ontwikkeling van een grote zwembad uitbreiding op het recreatiepark De Leistert.

In het accommodatiebeleid (vastgesteld in 2020) van de gemeente Leudal is al als uitgangspunt gesteld dat de gemeente in de toekomst nog maar bijdraagt in de exploitatie van één zwembad. Dit kan in één van de bestaande zwembadvoorzieningen zijn, maar ook in een nieuw te bouwen zwembad.

Om een afgewogen keuze te kunnen maken, wil de gemeente Leudal een zwembadvisie ontwikkelen om daarmee inzicht te krijgen welke kant het op moet met de zwembaden binnen de gemeente Leudal. Deze zwembadvisie moet in ieder geval de volgende informatie bevatten:

- De bezetting en benutting van de diverse zwembaden.
- De (toekomstige) maatschappelijke/sportieve opgave van de gemeente en welke bijdrage de zwembaden daarin kunnen leveren.
- Een beeld van de zwembaden die zich in de regio/omgeving van Leudal bevinden en welke functies deze vervullen.
- Een goed beeld van de technische staat, renovatie- en verduurzamingsmogelijkheden van de zwembaden Heythuysen en Haelen.
- Beoordeling van de exploitatie van de zwembaden waar de gemeente een overeenkomst mee heeft.

1.2. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de samenvatting van het onderzoek beschreven. In hoofdstuk 3 is de behoefte aan zwemwater in kaart gebracht. Hoofdstuk 4 geeft het beeld van het huidige aanbod aan zwembaden in Leudal en de omgeving. Hoofdstuk 5 beschrijft de toekomstvisie op zwemwater inclusief uitgangspunten. In het laatste Hoofdstuk 6 beschrijven we het juridisch kader voor de realisatie van openbaar zwemwater in de gemeente Leudal.

2. Samenvatting

In het vastgestelde accommodatiebeleid 2020 constateerden we dat de gemeente Leudal een ontwikkelopgave heeft op het gebied van overdekte zwembaden. Aan deze opgave gaven we prioriteit omdat de overeenkomsten met Laco Leudal B.V. binnenkort (in 2026 en in 2027) aflopen en er een visie op de toekomst gemaakt moet worden. Daarbij is de voorwaarde gesteld dat de gemeente Leudal in de toekomst in de exploitatie van één zwembad bijdraagt. Dit kan één van de bestaande zwembaden zijn, maar ook een nieuw zwembad. Daarnaast spelen er ontwikkelingen op recreatiepark de Leistert: zij zijn bezig met een uitbereiding en renovatie van het zwembad en hebben aangegeven – met een bijdrage van de gemeente – het zwembad ook open te stellen voor inwoners, doelgroepen en verenigingen. Buitenzwembad 't Ligteveld maakt onderdeel uit van de ontwikkelingen op sportpark 't Maasveld en valt daarmee buiten de scope van de zwembadvisie.

Het formuleren van een heldere zwembadvisie is belangrijk om te bepalen waarom we als gemeente een zwembad willen faciliteren en hoe dit kan bijdragen aan de maatschappelijke doelen die we willen realiseren. In de zwembadvisie nemen we u mee in de behoefte aan zwemwater, hoe deze behoefte nu wordt ingevuld en hoe we dit in de toekomst kunnen doen. We concretiseren de visie door uitgangspunten te formuleren op het gebied van maatschappelijke functies, afstand tot een zwembadvoorziening, toekomstbestendigheid, duurzaamheid, beheer, exploitatie, financiering en eigendomssituatie. Naast deze inhoudelijke concretisering over toekomstig zwemwater is het ook belangrijk om te bepalen wat het juridische kader is waarmee we rekening moeten houden. Dit is ook uitgewerkt in dit rapport.

De behoefte aan zwemwater

De gemeente Leudal staat voor aanzienlijke demografische en maatschappelijke uitdagingen in de komende decennia, gekenmerkt door bevolkingskrimp en vergrijzing. In 2050 zal bijna een kwart van de inwoners 75 jaar of ouder zijn, wat de vraag naar ondersteunende en vitaliteitsgerichte voorzieningen vergroot. De verschillende dorpskernen tonen variaties in vitaliteit, zelfredzaamheid en leefstijlen, die het type en de behoefte aan sport- en zwemactiviteiten beïnvloeden. Vooral de dorpen Heythuysen en Haelen de grootste opgaven kent als het gaat om vitaal en zelfredzaam blijven van haar inwoners.

Leudal kent een sterke voorkeur voor sociale en traditionele sportbeleving, vooral in vereniging -en groepsverband. Dit sluit aan bij de behoefte van de inwoners waarvoor de nabijheid van voorzieningen belangrijk zijn. De beleidsambities van Leudal richten zich op het behouden en verhogen van de sport- en beweegdeelname, met een sterke nadruk op preventie en het bevorderen van vitaliteit. Om deze reden wil de gemeente Leudal een zwembad niet in zetten voor recreatie, maar vooral voor gezondheid, sociale cohesie en sportdeelname. Met een zwembad in Leudal wil de gemeente een vitale en aantrekkelijke plattelandsgemeente zijn, waar inwoners graag wonen, werken en recreëren. Om een duurzame toekomst te waarborgen, zijn investeringen in toegankelijkheid, flexibiliteit en de samenwerking tussen gemeente, exploitanten, verenigingen en maatschappelijke organisaties van groot belang.

Huidige aanbod aan zwembaden in Leudal en omgeving

In de gemeente Leudal zijn er diverse zwembaden met specifieke functies, eigendomssituaties en exploitatievormen. De gemeente heeft overeenkomsten met Laco Leudal B.V. voor de exploitatie van de binnenzwembaden in Heythuysen en Haelen. Uit benchmarkanalyses blijkt dat de bezetting

van deze zwembaden achterblijven bij het landelijke gemiddelde. Beide Laco Leudal B.V. zwembaden vertonen technische veroudering en zijn toe aan renovatie, met name in Heythuysen, waardoor renovatie noodzakelijk is om een langere exploitatieperiode te realiseren. Uit een enquête (+/- 1.000 ingevulde enquêtes) onder de inwoners blijkt dat een aanzienlijk deel van de bewoners dichtbij een zwembad wil wonen, wat belangrijk is voor het maatschappelijke draagvlak en gebruik van deze voorzieningen.

Daarnaast toont recreatiepark de Leistert belangstelling om een zwembad te realiseren waar ook de inwoners (o.a. leszwemmen, verenigingen en doelgroep zwemmen) van Leudal gebruik van kunnen maken. Voor recreatief zwemmen is er binnen en buiten de gemeentegrenzen een ruim zwemaanbod.

Er is ook gekeken naar de reisbereidheid van inwoners om naar een zwembad te reizen. Het merendeel van inwoners om te reizen naar een zwembad is tot een straal van 3 tot 5 kilometer. Dit geldt niet voor recreatief zwemmen, daar is men bereidt om verder voor te reizen mede omdat dit een als dagje uit activiteit wordt beschouwd.

Op basis van de maatschappelijke opgave, de behoefte, de reisbereidheid van de inwoners is meest voor de hand liggende locatie voor één centraal gelegen zwembad in de Heythuysen of Haelen.

Visie op toekomst zwemaanbod

De zwembadvisie van gemeente Leudal zet in op een toekomstbestendig binnenzwembad dat vooral een maatschappelijke functie vervult. Het zwembad moet zwemveiligheid bevorderen, sporten en bewegen toegankelijk maken voor iedereen en sociale ontmoetingen stimuleren. Er wordt niet ingezet op recreatieve attracties of wellness-faciliteiten, gezien de lage vraag en beperkte maatschappelijke waarde daarvan. De gemeente ondersteunt financieel en draagt bij aan het beheer en de exploitatie. De gemeente stelt samen met de exploitant duidelijke afspraken vast over tarieven, toegankelijkheid en duurzaamheid. Bij grote investeringen overweegt de gemeente het zwembad in eigendom te nemen om beter te sturen op maatschappelijke en duurzaamheidsambities.

Op basis van de bevindingen is de volgende zwembadvisie opgesteld.

De zwembadvisie gemeente Leudal:

De gemeente Leudal wil een aantrekkelijke woongemeente zijn waar het goed leven, wonen en werken is. Sporten en bewegen levert een belangrijke bijdrage aan het welzijn, de gezondheid en de vitaliteit van onze inwoner en is daarmee van grote maatschappelijke waarde. Iedereen binnen onze gemeente moet kunnen sporten en bewegen ongeacht leeftijd, inkomen of fysieke gesteldheid. Zwemmen draagt bij de aan zwemveiligheid, stimuleert sport en bewegen op elk niveau en brengt mensen samen. De gemeente Leudal draagt daarom financieel gezien bij aan één toekomstbestendig binnenzwembad, als onderdeel van de bestaande sportinfrastructuur.

We dragen als gemeente niet bij aan recreatieve attracties, wellness faciliteiten of overbodig zwemwater. De gemeente Leudal doet aanzienlijke investeringen bij voorkeur alleen in een zwembad dat in eigendom is van de gemeente. Beheer en exploitatie besteden we uit, waarbij we sturen op de

maatschappelijke impact. Dit doen we onder andere door duidelijke afspraken over toegankelijke tarieven en openingstijden

Het binnenzwembad dat wij ondersteunen, is niet alleen een sportvoorziening; het is een plek waar mensen van alle leeftijden en achtergronden elkaar ontmoeten, leren en genieten van sporten en bewegen. Of het nu gaat om lezwemmen, verenigingssporten, banenzwemmen of doelgroep gerichte activiteiten, het binnenzwembad biedt ruimte voor iedereen, van jong tot oud.

De vastgestelde zwembadvisie is het vertrekpunt voor de realisatie van toekomstbestendig openbaar zwemwater. Op basis van de voorliggende visie starten we een marktconsultatie. Hiermee kunnen de verschillende belangstellende partijen geraadpleegd worden over de voorgenomen opdracht. Met de kennis en inzichten die we hiermee opdoen, kunnen we in een aanbestedingsprocedure scherper formuleren wat precies de vraag is aan ondernemers om tot realisatie van de zwembadvisie te komen. Ook kunnen we met de marktconsultatie de beste aanbestedingsprocedure selecteren. Verder kan de marktconsultatie ook opleveren dat er aanzienlijke investeringen moeten worden gedaan door de gemeente waardoor we als gemeente moeten bepalen hoe we hiermee omgaan in relatie tot de eigendomssituatie van een zwembad.

3. De behoefte aan zwemwater

3.1. Inleiding

Leudal is een uitgestrekte gemeente met een dorps en landelijk karakter en telt ongeveer 36.000 inwoners. De gemeente bestaat uit zestien dorpen, elk met zijn eigen unieke eigenschappen. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de bevolkingssamenstelling en prognose, de vitaliteit en zelfredzaamheid uitgesplitst per dorpskern. Daarnaast wordt ingegaan op de leefstijlen van de inwoners van Leudal en welke invloed dat heeft op het bezoek en gebruik van zwembaden. De trends en ontwikkelingen, wensen en eisen van de verenigingen en betrokken organisaties en de maatschappelijke opgave en beleidsambities zijn in kaart gebracht gevolgd door een samenvattende conclusie.

3.2. Bevolkingsprognose

Het inwonersaantal van de gemeente Leudal gaat de komende jaren afnemen en van samenstelling veranderen. De gemeente krimpt van 36.000 inwoners in 2025 naar circa 32.000 in 2050. Alle doelgroepen krimpen met uitzondering van de doelgroep 75 jaar en ouder. In 2040 is ruim 35% van de inwoners 65 jaar of ouder en in 2050 is bijna een kwart van de inwoners ouder dan 75 jaar. In de volgende figuur is de bevolkingsprognose en samenstelling weergegeven.

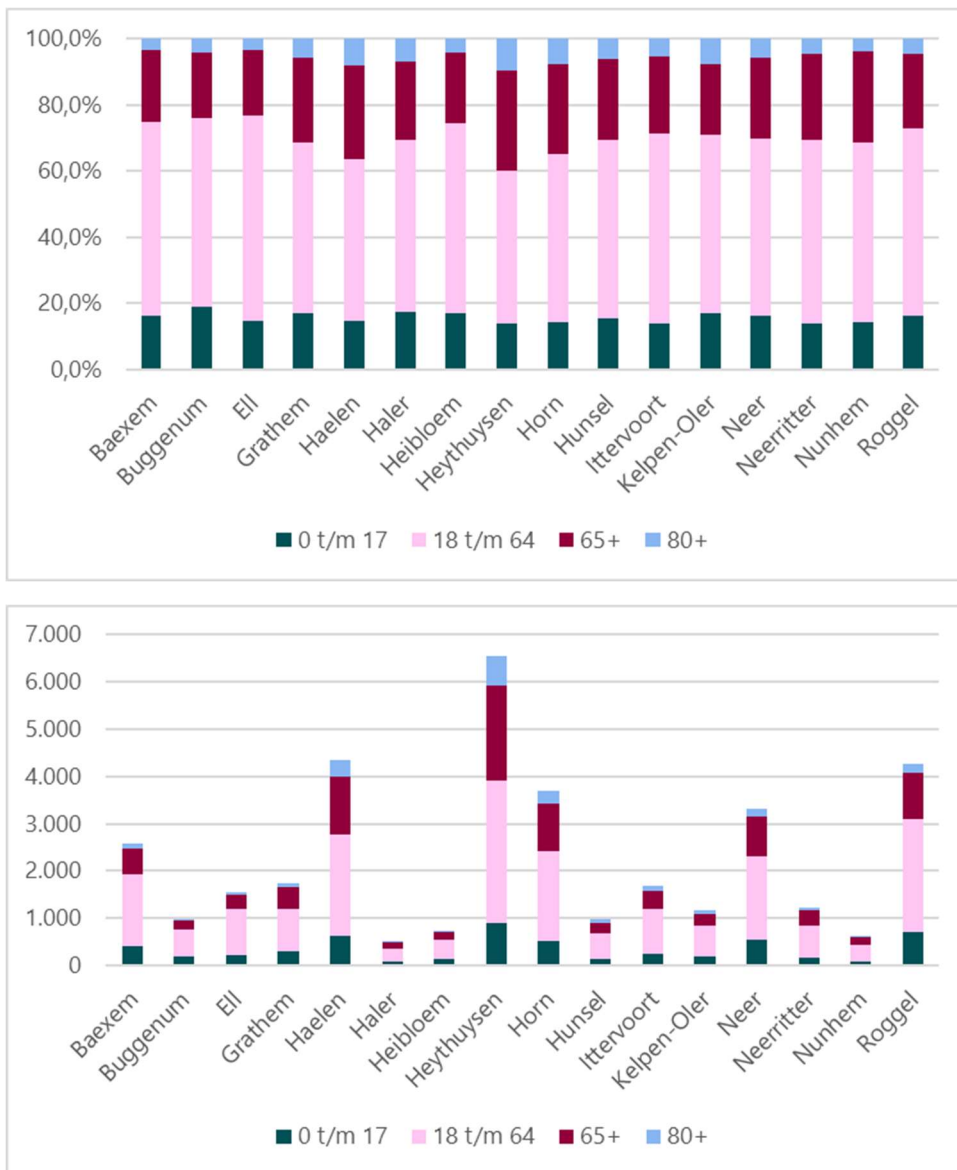
Figuur 1: bevolkingsprognose en samenstelling naar leeftijden gemeente Leudal. (Bron: ABF Primos (2022)).

3.3. Samenstelling bevolking

In de volgende figuur is het aantal inwoners weergegeven per dorpskern uitgesplitst naar 0 t/m 17, 18 t/m 64 jaar, 65+ en 80 jaar en ouder. In grafiek 1 is percentage en absolute aantal weergegeven. Het laat zien dat er een flinke vergrijzing is binnen de gemeente Leudal. Een kwart van de bevolking is 65 jaar of ouder is. Dit speelt vooral in de grotere dorpen.

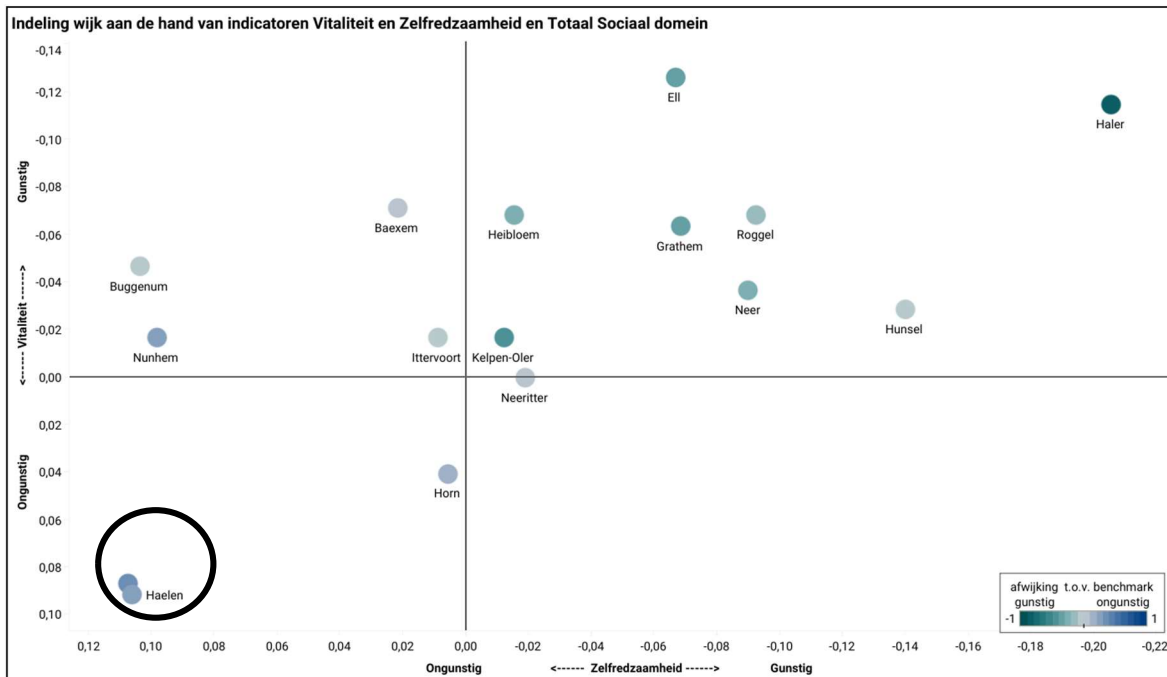
Grafiek 1: samenstelling bevolking (Bron ABF Primos (2022)).

3.4. Vitaliteit en zelfredzaamheid van de dorpen

De vitaliteit en zelfredzaamheid van de inwoners binnen de gemeente verschilt per dorp. Vitaliteit betreft met name de fysieke en mentale gezondheid. Zelfredzaamheid heeft met name betrekking op werk, opleiding, financiën en in welke mate er een beroep wordt gedaan op professionele zorg en ondersteuning. In de volgende figuur is de vitaliteit en zelfredzaamheid in een matrix weergegeven.

Figuur 2: indeling wijken vitaliteit en zelfredzaamheid gemeente Leudal (2023).

Inwoners van de dorpen Heythuysen en Haalen (in de figuur omcirkeld) scoren minder gunstig op vitaliteit en zelfredzaamheid in vergelijking met vergelijkbare gemeente in Nederland. Beide dorpen beschikken op dit moment over een zwembad en zijn op basis van voorgenoemde indicatoren ook bij uitstek geschikt voor een voorziening als een zwembad. Zwembaden dragen namelijk bij aan het behouden en bevorderen van vitaliteit en gezondheid. We kunnen op basis van deze cijfers (2023) geen uitspraken doen of en in hoeverre de zelfredzaamheid en vitaliteit van de inwoners van Heythuysen en Haalen in de afgelopen jaren beïnvloed zijn door aanwezigheid van een zwembad in deze dorpen.

3.5. Leefstijlen

De leefstijl van de inwoners van de verschillende dorpen is mede bepalend voor de behoefte aan zwemwater in de nabije omgeving. Binnen het MFA Lab is onderzoek gedaan naar de wensen en eisen van Nederlanders op het gebied van accommodaties. Dat onderzoek was gericht op de programmering (welke activiteiten spreken aan?), op de look & feel (hoe ziet een gebouw eruit?) en op het beheer. In deze onderzoeken is gebruik gemaakt van het gedachtengoed van leefstijlen. Leefstijlen zijn ontwikkeld om mensen met vergelijkbare (immateriële) behoeften te groeperen. In dat project is gebruik gemaakt van de ordening die SmartAgent hanteert. Zij onderscheiden de volgende vier 'leefstijlen/belevingswerelden':

De gele wereld, betrokkenheid en harmonie: De gele wereld staat voor een groepsgerichte en extraverte instelling. Deze inwoners hechten veel waarde aan goede (gezellige) sociale contacten, zowel in de buurt waar men woont als op het werk. Men heeft een open instelling, voelt zich erg betrokken bij anderen en is altijd bereid om een ander te helpen. Harmonie en evenwicht zijn belangrijke drijfveren voor deze inwoners. Hierbij gaat het zowel om harmonie tussen burens als harmonie tussen werk en privé.

Sporten in groepsverband: In Leudal wonen relatief veel mensen met een gele leefstijl. Binnen die leefstijl is – naast het sporten en bewegen op zichzelf – vooral het sociale aspect van belang. Deze inwoners sporten graag in groepsverband, al dan niet binnen verenigingen.

De groene wereld, geborgenheid en zekerheid: De groene wereld is eveneens groepsgericht, maar is veel meer naar binnen gericht dan de gele wereld. Men leidt een rustig leven en beweegt zich in een kleine kring van familie, vrienden en/of burens waarmee men intensieve contacten heeft. De wereld is wat dat betreft niet erg groot voor de 'groenen'. Men typeert zichzelf als kalm, rustig en serieus. Privacy is erg belangrijk; de groene consument trekt zich dan ook graag terug in de eigen woning. Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg zou een lijfspreuk kunnen zijn van de groene consument, die wars is van toeters en bellen.

Een lagere sportdeelname: Inwoners met een groene leefstijl zijn over het algemeen minder sportminded. In heel Nederland geldt dat de motivatie om te bewegen en te sporten binnen deze leefstijl minder is dan binnen andere leefstijlen. Als men sport en beweegt, dan is er een voorkeur voor de meer traditionele sporten en rustige vormen van bewegen (wandelen, zwemmen, fietsen).

De blauwe wereld, ambitie en controle: In de blauwe wereld staat presteren centraal. Deze groep is over het algemeen zeer ambitieus en ziet een succesvolle carrière als een belangrijk doel in het leven. Hierbij maakt men gebruik van een tomeloze inzet, analytische capaciteiten en assertiviteit, maar ook bedachtzaamheid; beslissingen worden weloverwogen genomen. Mensen in de blauwe wereld zijn directief ingesteld; men houdt de touwtjes graag in handen.

Individueel sporten: Inwoners met een blauwe leefstijl sporten doorgaans meer dan binnen de gele en groene leefstijlen. Deze inwoners willen graag de regie hebben op wanneer zij gaan sporten, en sporten vaak individueel. Sporten die passen bij een blauwe leefstijl zijn bijvoorbeeld golf, schaatsen, hockey, tennis en ook banenzwemmen.

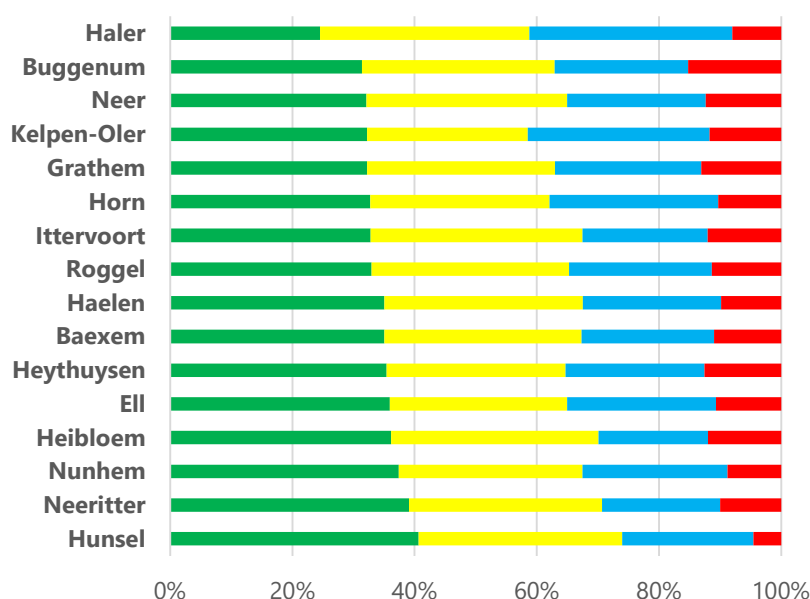
De rode wereld, vrijheid en flexibiliteit: Inwoners die tot de rode wereld horen beschrijven zichzelf als intelligent, eigenzinnig en zelfbewust. De 'rode inwoner' is een inwoner met een vrije geest die vrijheid en onafhankelijkheid erg belangrijk vindt. Voor de rode wereld is er in het leven meer dan alleen werk, het gezin of de buurt. Genieten is een sleutelbegrip en een belangrijk onderscheid met de blauwe wereld. Voor 'blauw' zijn werk en carrière allesbepalend, terwijl 'rood' ook tijd wil inruimen voor culturele ontwikkeling en het maken van verre reizen. Vrijheid en flexibiliteit zijn in de werksituatie dan ook van grote waarde.

De sportdeelname onder inwoners met een rode leefstijl is doorgaans aanmerkelijk hoger dan binnen de gele en groene leefstijlen. Echter, het percentage inwoners met een rode leefstijl is in Leudal relatief klein. Inwoners met deze leefstijl sporten vaker individueel. Binnen de rode leefstijl

wordt het experiment niet geschuwd (zijn vaak de eersten die nieuwe vormen van sporten en bewegen beoefenen).

In elke gemeente komen inwoners van alle leefstijlen voor. Echter, er zijn grote verschillen in de samenstelling van de inwoners naar leefstijlen tussen verschillende gemeenten, wijken en buurten. Zo worden de centra in middelgrote en grote steden doorgaans bewoond door mensen met een rode en blauwe leefstijl. Kleinere plattelandskernen en stedelijke volkswijken bestaan doorgaans vooral uit inwoners met een gele en groene leefstijl. De samenstelling van de dorpskernen in Leudal naar leefstijlen verschillen van elkaar. In de volgende grafiek zijn die verschillen weergegeven.

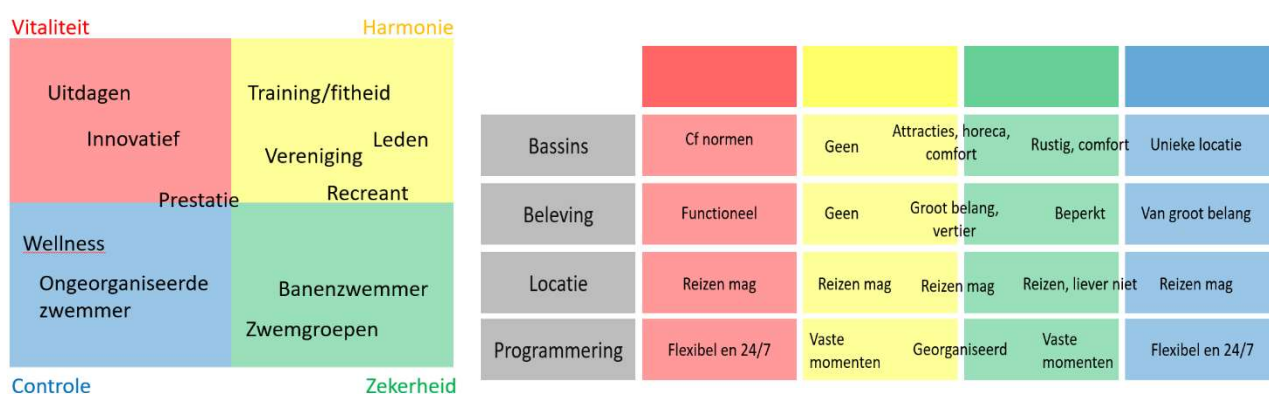
Figuur 2: Samenstelling inwoners dorpen gemeente Leudal naar leefstijlen (2024).

Bron: leefstijlvinder MarketResponse

Het gros van de inwoners van Leudal is gericht op sociale verbanden. Ze hechten veel waarde aan sociale samenhang, verenigingen en tradities. Het aantal inwoners met een individualistische blauwe levensstijl, waarin presteren centraal staat, is in Leudal ook in voldoende mate aanwezig. Wat dit betekent voor het type zwemactiviteiten en zwembad, is in de volgende figuur beknopt weergegeven.

Figuur 3: Profielen zwembaden in relatie tot leefstijlen.

Kijkend naar de aanwezige leefstijlen in Leudal is er voornamelijk behoefte aan activiteiten binnen de groene, gele en blauwe vakjes uit de vorige figuur. Een grote groep inwoners van Leudal is minder sport minded en zal meer gestimuleerd moeten worden om te bewegen of te sporten. Denk hierbij aan bijvoorbeeld beweegprogramma's, informeren over de voordelen van sport en bewegen en aanbieden van laagdrempelige beweegactiviteiten. Voor de gele leefstijl is verenigingsleven, met elkaar samen komen en samen sporten en bewegen belangrijk. De gele leefstijl hecht ook waarde aan attracties en vertier waar de twee Laco Leudal B.V. zwembaden met de huidige functies niet of minimaal in kunnen voorzien. Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat deze inwoners het geen probleem vinden om te reizen voor een attractief zwembad. (In het volgende hoofdstuk wordt het zwemaanbod in de nabije omgeving weergegeven).

Voor Leudal betekent dit concreet dat er vooral behoefte is aan voorzieningen die sociale en toegankelijke sport -en beweegaanbod bieden. Voor de grootste groep inwoners (de groene leefstijl) is de behoefte aan laagdrempelige, sociale en rustige zwemactiviteiten (doelgroepen). De nabijheid van voorzieningen is voor deze groep inwoners erg belangrijk, daarover meer in hoofdstuk 4.

Er is ook een grote groep inwoners met een gele leefstijl, zij zullen activiteiten waarderen die gericht zijn op ontmoeting en gezelligheid, zoals sporten in verenigingsverband. Inwoners met de blauwe leefstijl heeft vooral behoefte aan zwemfaciliteiten voor individueel en flexibel gebruik, zoals banenzwemmen.

Gezien deze leefstijlprofielen, geeft Leudal prioriteit geven aan de ontwikkeling van een zwembadvoorziening die sociale interactie bevordert en tegelijkertijd de mogelijkheid biedt tot individueel en in verenigingsverband sporten.

3.6. Trends zwemsport

De zwemsport staat nog steeds prominent in de top 10 van meest beoefende sporten en heeft de afgelopen jaren weinig aan populariteit ingeboet. Landelijk is een verschuiving zichtbaar van georganiseerde sport naar meer anders- en ongeorganiseerde sport, dit geldt ook voor de zwemsport.

Georganiseerd zwemmen: Dit verwijst naar zwemactiviteiten georganiseerd door zwemverenigingen. Deze vorm omvat doorgaans trainingen en officiële competities onder toezicht van trainers en coaches.

Anders georganiseerd zwemmen: Dit verwijst naar zwemactiviteiten met enige vorm van structuur en organisatie, maar die niet volledig onder de paraplu van de georganiseerde zwemsport vallen. Voorbeelden zijn aquajogging en baby- en peuterzwemmen.

Ongeorganiseerd zwemmen: Dit verwijst naar zwemactiviteiten die individueel of in kleine groepen worden beoefend zonder formele organisatie of structuur. Denk hierbij aan banenzwemmen en recreatief zwemmen. Deze vorm is meer zelfgestuurd, met de nadruk op persoonlijke fitheid en recreatie.

Landelijk zien wij de volgende ontwikkelingen op het gebied van zwemmen:

- De individualisering heeft ook op zwemmen zijn weerslag doordat steeds meer vraag is naar 'gewoon' banenzwemmen. Het is een activiteit die veelal individueel wordt beoefend en is vaak gericht op het in standhouden /bevorderen van de conditie.
- Er is steeds meer vraag naar het goed aanleren van zwemtechnieken (vooral banenzwemmers), met name de borstcrawl cursus. Steeds meer mensen volgen hiervoor een (borstcrawl)cursus.
- Er worden steeds meer zwemwedstrijden en -evenementen in buitenwater georganiseerd (bijvoorbeeld Amsterdam City Swim en de City Swim Haarlem), waaruit trainingsbehoefte ontstaat.
- De triatlonsport, waar ook het afstandszwemmen een onderdeel van is, groeit fors, met als gevolg dat triathlonverenigingen meer zwemwater nodig hebben voor trainingen.
- We zien een toename en uitbreiding van diverse doelgroep activiteiten zoals (alle varianten van) aquajoggen, aquafit, floatfit en meer bewegen voor ouderen.
- We zien een afname van de vraag naar het klassieke recreatief zwemmen (vrij zwemmen).
- In Nederland besteden we meer en meer aandacht voor NL zwemveilig, waardoor steeds meer gemeenten zich ten doel stellen om 100% van de kinderen uit de gemeente een zwemdiploma te laten behalen. Dit leidt tot meer behoefte aan zwemwater voor zwemles.

Enkele van deze ontwikkelingen zien wij ook terug in Leudal. De bezoekaantallen naar typen zwemmen in de zwembaden in Leudal bevestigen dit beeld. Dat geldt ook voor de gesprekken die wij hebben gevoerd met de gebruikers en stakeholders.

3.7. Wensen en eisen

Met de volgende stakeholders zijn interviews gehouden, Laco Leudal B.V., de Leistert, buitenbad 't Ligteveld, zwemvereniging Haelen, reddingsbrigade Heythuysen en Negen. Naast de wensen en eisen van zwemvereniging Haelen en reddingsbrigade Heythuysen, die separaat als bijlagen zijn bijgevoegd, hebben we hier de uitkomsten van de interviews kort samengevat.

Laco Leudal B.V.

Laco Leudal B.V. is van mening dat het behouden van één zwembad in de gemeente Leudal, bij voorkeur in Heythuysen, de meest realistische en efficiënte optie is, gezien de omvang van de gemeente en de nabijheid van andere zwembaden. Twee binnenzwembaden binnen de gemeente Leudal zijn onnodig en onrendabel.

De voorkeur van Laco Leudal B.V. gaat uit naar renovatie van zwembad Heythuysen boven nieuwbouw. Laco Leudal B.V. wil graag in de gemeente Leudal de exploitatie blijven verzorgen in een gerenoveerd zwembad (met een exploitatiebijdrage van de gemeente Leudal). Bovendien biedt het mogelijkheden om het zwembad te combineren met andere sportfaciliteiten (de aan het zwembad gekoppelde sporthal) en fitnessactiviteiten. Tijdens de renovatie kan het andere bad tijdelijk dienen voor de huisvesting van gebruikers.

Belangrijkste functies van het zwembad voor Laco Leudal B.V. zijn: het bieden van zwemlessen, een ontmoetingsplek voor senioren, zwemverenigingen en recreatieve activiteiten. Een buitenbad wordt niet als noodzakelijk gezien, gezien het aanbod in de regio.

Er is voor Laco Leudal B.V. geen duidelijke voorkeur wat betreft de eigendomssituatie. Laco Leudal B.V. Leudal staat open voor verschillende opties, zolang de exploitatie op een verantwoorde manier naar de toekomst toe kan worden voortgezet.

De Leistert

De Leistert streeft naar een exploitatiebijdrage, vergelijkbaar met de ondersteuning die momenteel aan Laco Leudal B.V. wordt geboden.

Negen

Negen is de organisatie binnen de gemeente Leudal die actief is op het gebied van sport en bewegen met maatschappelijke impact.

Vanuit Negen wordt aangegeven dat het van belang is dat het voorzieningenniveau in de kleine dorpen behouden blijft, zonder specifiek te stellen dat dit een zwembad moet zijn. De keuze voor één zwembad is begrijpelijk.

Een goede relatie met de exploitant is essentieel om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen. Nu is er onvoldoende flexibiliteit om nieuwe maatschappelijke activiteiten te ontplooiën waar wel behoefte aan is. Denk aan activiteiten zoals: een zwemgroepen voor de Marokkaanse gemeenschap, zwemmen voor statushouders, zwemmen voor mensen met dementie, et cetera.

Zwemverenigingen

Zwemvereniging Haelen

De vereniging RZL Haelen heeft +/- 150 leden (50/50 jeugd en volwassenen) en de focus ligt vooral op trainen en trimzwemmen. De vereniging zwemt 13 uur per week in zwembad Haelen.

De vereniging kent een aantal knelpunten en zorgen, hieronder samengevat:

- De badhuur in Haelen is bijna € 30,- hoger per uur dan de badhuur in Heythuysen terwijl het zwembad in Haelen kleiner is in capaciteit (4 banen i.p.v. 6 banen).
- Populaire uren voor Laco Leudal B.V. moet RZL inleveren.
- Niet de mogelijkheid om diploma zwemmen af te nemen, bij uitzondering alleen het C-diploma.
- Geen kantine, horeca of vergaderruimte.
- De vereniging heeft inmiddels een exploitatietekort van € 7.000,-- tot € 10.000,-- per jaar. Dit is zorgwekkend.
- Samenwerking met Reddingsbrigade is lastig door andere cultuur. Het is wel mogelijk om naast elkaar te bestaan in eenzelfde zwembad.
- Wel sterk gevoel dat "Heythuysen" alles krijgt qua voorzieningen.

Wanneer de vereniging naar de toekomst kijkt, is het voor de vereniging belangrijk dat:

- Exploitatie in handen van gemeente óf goede afspraken met exploitant middels exploitatieovereenkomst inclusief een controle vanuit de gemeente.
- Gezamenlijke verdeling populaire uren.
- Het zwembad een grote sociaal maatschappelijke functie behoudt.

De complete wensenlijst voor een nieuw zwembad is separaat als bijlage 1 bijgevoegd.

Zwemvereniging Heythuysen

De zwemvereniging Heythuysen heeft +/- 160 leden (50/50 jeugd en volwassenen) en is een groeiende vereniging. De focus ligt vooral op het aanbieden van brevetten reddingszwemmen en wedstrijdploegen. Zwemvereniging Heythuysen is trotse hofleverancier reddingszwemmen aan Team NL. Het bestuur is sinds 2022 volledig vernieuwd. De vereniging biedt 7 uur per week zwemactiviteiten aan in het zwembad Heythuysen.

De vereniging kent ook een aantal knelpunten en zorgen, hieronder samengevat:

- Samenwerking RZL lastig door historisch gegroeide houding. Reddingsbrigade blijft er voor open staan. De vereniging geeft wel aan naast elkaar te kunnen bestaan en dat er geen wrok heerst tussen de verenigingen.
- Om de ambities van de vereniging te kunnen verwezenlijken is een hoofdsponsor nodig.

Wanneer de vereniging naar de toekomst kijkt, is het voor de vereniging belangrijk dat:

- Eén zwembad binnen de gemeente Leudal volstaat, locatie minder van belang.
- Heeft de wens voor een 50m bad maar realiseert zich dat het onnodig duur is en niet exploitabel is voor de omvang van de gemeente Leudal.
- Wens om meer faciliteiten (berging, tribunes, juryruimte, et cetera) te hebben om ook wedstrijden en evenementen te kunnen organiseren in Leudal.

De complete wensenlijst voor een nieuw zwembad is separaat als bijlage 2 bijgevoegd.

Buitenzwembad 't Ligteveld

Buitenzwembad 't Ligteveld wordt aangestuurd vanuit een stichting. Deze stichting 't Ligteveld is goed bezet met een bestuur van 8 personen. Er zijn 80 mensen als vrijwilliger betrokken bij het zwembad. Daar is het bestuur trots op. Het buitenzwembad is geopend van eind april tot de 1e week september wanneer de scholen weer beginnen. Jaarlijks zijn er tussen de 9.000 en 12.000 mensen die gebruik maken van het buitenzwembad, daarvan komt 80% uit Neer en de rest uit omliggende dorpen. Het maximaal aantal mensen die op een warme dag gebruik kunnen maken van het zwembad komt neer op 450 personen. De doelgroep voor het buitenbad is vooral gezinnen met kleine kinderen, jeugd van 10 t/m 14 jarigen en banenzwemmers. De oudere jeugd en jongeren van 15 jaar en ouder zoeken elders meer fun /spektakel.

Wanneer de stichting naar de toekomst kijkt is het belangrijk dat:

- Er groot onderhoud nodig is, denk onder andere aan een nieuwe coating. Het gebouw dateert uit 1970 en dat zie je. Op dit moment is Stichting 't Ligteveld verantwoordelijk voor klein en groot onderhoud. Dit wijzigt bij oplevering van sportpark Maasveld. Hier worden de afspraken op het moment van het opstellen van dit onderzoek voorbereid.
- De stichting zou graag een aantal speeltoestellen toevoegen aan de ligweide rondom het zwembad en de terrasfunctie uitbreiden om de bestaande en nieuwe doelgroep beter te bedienen.

3.8. Beleidsambities en toekomstige maatschappelijke opgave

In paragraaf 3.4 is de vitaliteit en zelfredzaamheid per dorp samengevat. De gemeente Leudal wil sporten en bewegen inzetten als middel om de vitaliteit, gezondheid en zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. Bovendien wil de gemeente een vitale en aantrekkelijke plattelandsgemeente

zijn, waar inwoners graag wonen, werken en recreëren. Een zwembad binnen de gemeentegrens speelt een belangrijke rol om dit te faciliteren. We willen als gemeente niet afhankelijkheid zijn van het regionale aanbod.

Zonder in detail te treden geldt:

- De sport- en beweegdeelname binnen de gemeente schommelt rond het Nederlandse gemiddelde en we willen deze uitgangspositie in ieder geval vasthouden. Dat geldt zowel voor het sporten en bewegen in verenigingsverband als ook het ongeorganiseerd sporten. Daarbij valt op dat het aantal georganiseerde sporters tot een leeftijd van 45 jaar boven het landelijke gemiddelde ligt. We zien dat het aantal georganiseerde zwemmers in Leudal gelijk is aan het landelijk gemiddelde.
- De gemeente Leudal zet zich in om zoveel mogelijk mensen aan het bewegen (kader sport en beweegakkoord) te krijgen en/of te houden. Daarbij wordt vanzelfsprekend ingezet op de verenigingen (ondersteuning), maar ook als sport en bewegen als middel. Met als doel inwoners gezond en actief te houden.
- Inzetten op vitaliteit (gezondheid en gedrag inwoner). Er zijn doelgroepen door de gemeente gedefinieerd met belangrijke focuspunten (uitvoeringsplan: de zorg voor morgen begint vandaag):
- Jongeren
 - Gezonde leefstijl: Stimuleren van gezonde keuzes op het gebied van voeding, beweging, roken en gewichtsbeheersing.
 - Mentale gezondheid: Aandacht voor psychische klachten, eenzaamheid, en het verminderen van suïcidale gedachten en suïcide.
- Volwassenen
 - Gezonde leefstijl: Stimuleren van gezonde voedingskeuzes, regelmatige beweging en een gezond gewicht.
 - Mentale gezondheid: Preventie van angst, depressie, eenzaamheid en suïcide.
- Senioren (65+)
 - Gezonde leefstijl: Stimuleren van gezond eten en voldoende beweging.
 - Mentale gezondheid: Verminderen van eenzaamheid en het voorkomen van suïcide.
- Van zorg naar preventie (versterken sociale basis). Om de gezondheid van onze inwoners te waarborgen, wordt sterk ingezet op vitaliteit, met nadruk op het bevorderen van gezonde leefgewoonten. Hierbij verschuift de focus van zorg naar preventie door het versterken van de sociale basis binnen de gemeenschap.
- In het kader van een vergrijzende samenleving zijn zwembaden bij uitstek geschikte accommodaties om een gevarieerd aanbod voor senioren te ontplooien (bron accommodatiebeleid 2020 gemeente Leudal)

3.9. Conclusie

De gemeente Leudal staat voor aanzienlijke demografische en maatschappelijke uitdagingen in de komende decennia, gekenmerkt door bevolkingskrimp en vergrijzing. In 2050 zal bijna een kwart van de inwoners 75 jaar of ouder zijn, wat de vraag naar ondersteunende en vitaliteitsgerichte voorzieningen vergroot. De verschillende dorpen tonen variaties in vitaliteit, zelfredzaamheid en leefstijlen, die het type en de behoefte aan sport- en zwemactiviteiten beïnvloeden. Vooral de dorpen Heythuysen en Haelen kent de grootste opgaven als het gaat om vitaal en zelfredzaam blijven van haar inwoners. Leudal kent een sterke voorkeur voor sociale en traditionele

sportbeleving, vooral in groepsverband. Voor deze doelgroep en inwoners is de nabijheid van voorzieningen belangrijk.

De beleidsambities van Leudal richten zich op het behouden en verhogen van de sport- en beweegdeelname, met een sterke nadruk op preventie en het bevorderen van vitaliteit. Om deze reden wil de gemeente Leudal een zwembad niet in zetten voor recreatie, maar vooral voor gezondheid, sociale cohesie en sportdeelname. Met een zwembad in Leudal wil de gemeente een vitale en aantrekkelijke plattelandsgemeente zijn, waar inwoners graag wonen, werken en recreëren. Om een duurzame toekomst te waarborgen, zijn investeringen in toegankelijkheid, flexibiliteit en de samenwerking tussen gemeente, exploitanten, verenigingen en maatschappelijke organisaties van groot belang.

4. De zwembaden binnen Leudal en omgeving vertaald naar behoefte.

4.1. Inleiding

Dit hoofdstuk starten we met het aanbod en de functies van zwembaden binnen de gemeente Leudal. We beschrijven de eigendomssituatie en de situatie van Laco Leudal B.V. waar de gemeente Leudal een overeenkomst meeheeft. Hierbij is gekeken naar overeenkomsten, bezoekersaantallen en exploitatie. De exploitatie is beoordeeld doormiddel van benchmark met vergelijkbare zwembaden. Er is door Bremen Bouwadviseurs gekeken naar de technische staat van de Laco Leudal B.V. zwembaden. Middels een digitale enquête waar ongeveer 1.000 deelnemers deze hebben ingevuld is er bevraagd naar de behoefte aan zwemmen en een oordeel te geven over beide Laco Leudal B.V. zwembaden. De nieuwbouwplannen van recreatiepark de Leistert worden toegelicht en tot slot is er gekeken naar het aanbod aan zwemwater in de omgeving en de bereidheid van mensen om naar een zwembad te reizen. Dit alles is samengevat in een conclusie.

4.2. Aanbod en functies

Hier volgt een beschrijving van het aanbod aan zwembaden binnen de gemeente Leudal en de functies.

Zwembad De Leistert

In Roggel is een recreatiezwembad gevestigd op recreatiepark De Leistert dat momenteel alleen toegankelijk is voor parkbezoekers. Het recreatiepark wil graag het zwembadaanbod op het park uitbreiden. In paragraaf 4.5 worden de plannen van De Leistert nader toegelicht.

Buitenzwembad 't Ligteveld

In Neer is een buitenzwembad gevestigd dat doorgaans geopend is vanaf eind april t/m begin september. Het bad wordt geëxploiteerd en beheerd door Stichting 't Ligteveld die werkt met vrijwilligers. Het buitenbad is gevestigd op sportpark 't Maasveld en is onderdeel van het plan 'uitbreiding sportpark 't Maasveld', waarin het sportpark een facelift krijgt en er een wielerved wordt toegevoegd. Zoals in de inleiding benoemd valt dit zwembad buiten de scope van deze zwembadvisie.

Laco Leudal B.V.. Heythuysen

In Heythuysen is een zwembad gevestigd nabij sportpark Molenhoek met een atletiek-, voetbal-, tennisvereniging en schutterij. In het zwembadcomplex is ook een sporthal en fitnesszaal aanwezig die ook in eigendom en beheer zijn van Laco Leudal B.V..

Laco Leudal B.V. Haelen

In Haelen is het zwembad iets verder afgezonderd van de dorpskern en gelegen naast de voetbalvereniging.

In de volgende tabel zijn per zwembad de functies en zwemwateroppervlak weergegeven.

Tabel 2: functies en zwemwateroppervlak per zwembad.

	Afmetingen	Totaal (m2)	Aantal inwoners binnen straal 5 km*
De Leistert			20.000
Wedstrijdbad (buiten)	Onbekend		
Instructiebad	Onbekend		
Recreatiebad	Onbekend		
't Ligteveld			13.500
Wedstrijdbad	25x12,5	312,5	
kinderbad	14x10	140	
Laco Leudal B.V.. Heythuysen			22.500
Wedstrijdbad	25x12,5	312,5	
Recreatiebad	8x10	80	
Laco Leudal B.V.. Haelen			26.500
Wedstrijdbad	25x10	250	

*bij benadering en zonder de inwoners buiten de gemeentegrenzen.

4.3. Eigendomssituatie

De gemeente Leudal beschikt over vier zwembaden binnen haar gemeentegrenzen. Eén van deze zwembaden is in eigendom van de gemeente Leudal, dit betreft het buitenbad 't Ligteveld. De andere zwembaden zijn in eigendom van Laco Leudal B.V. en van recreatiepark de Leistert. In de tabel hieronder is de eigendomssituatie weergegeven.

Tabel 1: overzicht eigendomssituatie

Zwembad	Eigenaar	Exploitatie /beheer	Overeenkomst
Buitenbad 't Ligteveld	Gemeente	Stichting 't Ligteveld	Ja
Laco Leudal B.V.. Haelen	Laco Leudal B.V.. B.v.	Laco Leudal B.V.. B.v.	Ja (t/m 31-12-2026)
Laco Leudal B.V.. Heythuysen	Laco Leudal B.V.. B.v.	Laco Leudal B.V.. B.v.	Ja (t/m 31-08-2027)
De Leistert	Recreatiepark De Leistert	Recreatiepark De Leistert	Nee

De gemeente Leudal heeft op dit moment overeenkomsten met drie zwembaden, 't Ligteveld, Laco Leudal B.V.. Haelen en Laco Leudal B.V.. Huythuysen. Voor de zwembaden van Laco Leudal B.V.

lopen deze contracten af (Haelen op 31 december 2026) en (Heythuysen op 31 augustus 2027). Met de Leistert is geen overeenkomst voor exploitatie van het zwembad, het zwembad is nu alleen toegankelijk voor parkbezoekers.

4.4. Laco Leudal B.V.-Leudal

Laco Leudal B.V. heeft binnen de gemeente Leudal twee zwembaden in eigendom, dat is in Heythuysen en Haelen. Voor het zwembad in Heythuysen geldt dat aan het zwembad ook nog een sporthal, fitness en ontmoetingsruimte in het gebouw worden gehuisvest. Hieronder beschrijven we de inhoud van de overeenkomsten op hoofdlijnen en geven we een oordeel over het functioneren van de baden. Er is een digitale enquête onder inwoners uitgezet om een oordeel te krijgen vanuit de gebruikers over beide zwembaden.

4.4.1. Overeenkomsten

Met de Laco Leudal B.V. heeft de gemeente Leudal overeenkomsten voor exploitatie van een zwembad in Haelen en een zwembad in Heythuysen lopen.

- Het contract met **Laco Leudal B.V. Haelen** loopt tot 31 december 2026 en kan tweemaal verlengd worden met een periode van 5 jaar. De gemeente betaalt een jaarlijkse bijdrage (in 2024 €192.113,42) ter ondersteuning van de instandhouding van de accommodatie en ter stimulering van de activiteiten. Deze bijdrage mag uitsluitend aangewend worden voor de exploitatie van het zwembad Haelen. Onderhoud voor opstallen komt voor rekening en risico van de Laco Leudal B.V.
- Het contract met **Laco Leudal B.V. Heythuysen** loopt tot en met 31 augustus 2027 en kan verlengd worden met een nader tussen partijen overeen te komen periode. De gemeente betaalt een jaarlijkse exploitatie en dienstverleningsbijdrage (in 2024 €134.726,03) voor openstelling en exploitatie van het sport- en recreatiecentrum voor het algemene publiekelijk gebruik en onderhoud.

4.4.2. Bezoekaantallen en exploitatie

Laco Leudal B.V. heeft inzicht gegeven in haar bezoekaantallen en exploitatie. Verder heeft Laco Leudal B.V. het sociaal maatschappelijk verslag van afgelopen jaar (2023) gedeeld. Hierin is op hoofdlijnen inzicht gegeven in:

- Bezoekaantallen
- Tarieven
- Kosten
- Huisvesting
- Energie
- Personeel

Bezoekaantallen

Omdat de bedrijfsvoering onder één B.V. valt en de systemen plus abonnement-structuren het onmogelijk maken om een goede vertaling te maken naar bezoekaantallen per zwembad, is een analyse gemaakt van de totale bezoekaantallen over de twee zwembaden. Wij hebben de cijfers uit 2019 vergeleken met 2023. De bezoekaantallen van de tussenliggende jaren zijn niet representatief door de restricties vanuit de coronapandemie. In de volgende tabel zijn de bezoekaantallen weergegeven uitgesplitst naar type activiteit. Om een oordeel te geven over dit aantal bezoeken is

het animocijfer relevant. Dit kengetal ontstaat door het aantal bezoeken te delen door het aantal inwoners van de gemeente Leudal. In de volgende tabel is het animocijfer voor de twee Laco Leudal B.V. zwembaden tezamen weergegeven en vergeleken met landelijke cijfers. Ook het animocijfer is uitgesplitst naar de verschillende typen zwemmen.

Tabel 3: bezoekaantallen over de twee Laco Leudal B.V. zwembaden.

2019	Type activiteit	Bezoeken	Animocijfer	Animocijfer NL	
	Recreatief	56.860	1,6	1,8	2,0
	Doelgroepen			0,5	0,7
	Leszwemmen	23.090	0,6	0,3	0,5
	Verenigingen	21.540	0,6	0,6	0,8
	Schoolzwemmen	0	0	0,2	0,4
	Totaal	101.490	2,8	3,4	4,4
2023	Type activiteit	Bezoeken	Animocijfer	Animocijfer NL	
	Recreatief	50.758	1,4	1,8	2,0
	Doelgroepen			0,5	0,7
	Leszwemmen	11.525	0,3	0,3	0,5
	Verenigingen	20.120	0,6	0,6	0,8
	Schoolzwemmen	0	0	0,2	0,4
	Totaal	82.403	2,3	3,4	4,4

Uit de tabel blijkt dat het totale animocijfer ruim onder het landelijke gemiddelde ligt. Wel scoort het animo voor leszwemmen en vereniging bezoek rond het landelijk gemiddelde.

De twee zwembaden hebben samen een zwemwateroppervlak van 643 m². Wanneer wij de bezoekaantallen relateren aan het aantal m² zwemwateroppervlak komt dit neer op 128 bezoekers per m². Vanuit de landelijk benchmark kunnen we spreken van een voldoende goede bezetting vanaf 225 bezoekers per m² zwemwater.

Exploitatie

Laco Leudal B.V. ontvangt jaarlijks circa € 327.000 (prijsspeil 2024 van de gemeente Leudal). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Voor dit bedrag moet Laco Leudal B.V. de taken uitvoeren zoals opgenomen in de overeenkomsten. Uit het sociaal maatschappelijk verslag 2023 volgt op hoofdlijnen een kostenindicatie voor de twee zwembaden. De gemeentelijke bijdrage en kosten op hoofdlijnen hebben wij vergeleken met drie andere vergelijkbare zwembaden. In de volgende tabel is het vergelijk inzichtelijk gemaakt, waarin de twee Laco Leudal B.V. baden in Leudal zijn samengevoegd.

Tabel 4: Laco Leudal B.V. Leudal in vergelijking met vergelijkbare zwembaden (bedragen zijn afgerond).

	Laco Leudal B.V.-Leudal	Zwembad A	Zwembad B	Zwembad C
	2023	2019	2018	2018
Wateroppervlak in m2	643	409	525	629
Aantal inwoners gemeente	36.160	10.000	20.000	39.000
Bezoekaantal	82.500	70.500	81.500	170.500
Jaarlijkse bijdrage	€325.000	€526.000	€260.000	€415.000
FTE Vaste dienst	10	7	11,5	16
Bezetting zwemwater per m2	128	173	156	271
Kosten				
Personeelslasten per m2 zwemwater	€718	€785	€848	€1.084
Personeelslasten per bezoek	€5,60	€4,55	€5,45	€4,00
Energielasten per m2 zwemwater	€280*	€235	€99	€144
Energielasten per bezoek	€2,18	€1,36	€0,63	€0,53
Exploitatiebijdrage				
Bijdrage per m2 zwemwater	€509	€1.286	€495	€660
Bijdrage per bezoek	€3,97	€7,44	€3,18	€2,43
Bijdrage per inwoner	€9,04	€52,60	€13,00	€10,64

*De energiekosten zijn inclusief de energielasten van sporthal en fitness. In werkelijkheid ligt dit bedrag dus lager.

Wat opvalt is dat de exploitatiebijdrage niet onredelijk hoog is in vergelijking met de benchmark van dezelfde typen zwembaden. Wanneer de bijdrage echter niet gebruikt wordt voor het groot onderhoud en reserveren voor vervangingsinvesteringen, is het bedrag wel relatief hoog. Ook liggen de energielasten fors hoger. Dit komt grotendeels door de energetische eigenschappen van de accommodaties. Laco Leudal B.V. geeft aan dat een deel van de bijdrage ook gebruikt wordt voor groot onderhoud en vervangingsinvesteringen die nodig zijn om aan wet en regelgeving te voldoen.

4.4.3. De technische staat

Zowel het zwembad in Haelen als dat in Heythuysen verkeren technisch in een redelijke tot goede staat. Dankzij de renovatie in 2018, waarbij onder andere de entree werd vernieuwd en een nieuwe luchtbehandelingskast met warmteterugwinning werd geïnstalleerd, oogt het zwembad in Haelen iets beter. In beide zwembaden zijn er echter onderdelen die technisch het einde van hun levensduur naderen, of functioneel nog wel werken maar esthetisch verouderd of niet meer

praktisch zijn. Een voorbeeld hiervan is het tegelwerk en de kleedkamerindeling in zwembad Heythuysen, door opstanden is de toegankelijkheid beperkt. Vooral voor mensen die slecht ter been zijn of met een beperking. Op beide locaties zijn nog ouderwetse staande toiletpotten aanwezig zonder waterbesparende reservoirs, en kranen zonder sensoren, terwijl sensorkranen tegenwoordig standaard zijn voor zowel hygiëne als waterbesparing.

In Heythuysen zijn relatief meer gebreken geconstateerd dan in Haelen, zoals zichtbare lekkage plekken in gevels en plafonds, scheurvorming en losse bakstenen in de buitengevel. In het algemeen oogt Haelen frisser en moderner, met meer daglicht in de zwemzaal. Door de renovatie in 2018 is Haelen bovendien al deels verduurzaamd, niet alleen door de luchtbehandelingskast maar ook door de toevoeging van een bassinafdekking, die buiten gebruikstijden de verdamping van het water met een factor 19 vermindert.

Voor beide locaties geldt dat met een renovatie de exploitatie kan worden verlengd voor een periode van 25 jaar. Afhankelijk van de mate van (bovenwettelijke) duurzaamheidsambities kan renovatie echter verhoudingsgewijs duurder uitvallen dan nieuwbouw, omdat de bestaande bouwcontouren beperkingen opleggen aan de mogelijkheden. Bij nieuwbouw kunnen technische en duurzaamheidsdoelstellingen doorgaans eenvoudiger en efficiënter worden geïmplementeerd. De hogere investering die bij nieuwbouw vereist is, wordt daarbij gekoppeld aan een langere exploitatieperiode van ongeveer 35 jaar, wat de investering op lange termijn aantrekkelijker maakt.

4.4.4. Oordeel van de inwoners

In de periode voor de zomervakantie (2024) zijn de inwoners van de gemeente Leudal geïnformeerd over de visie vorming rondom zwembaden in de gemeente Leudal. Om inzicht te krijgen in de behoefte aan zwemwater en bijpassende (zwem)programma's in de gemeente Leudal is een digitale enquête opgesteld. De enquête moest onder meer duidelijkheid geven over de huidige groep gebruikers, welke doelgroep geen gebruik (meer) maakt van de zwembaden, en waarom. Met zwembaden bedoelen we het binnenzwembad in Heythuysen en/of het binnenzwembad in Haelen.

In een relatief kort tijdsbestek is de enquête door ruim 1.100 inwoners volledig ingevuld. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Circa een derde van de respondenten bezoekt de Laco Leudal B.V. zwembaden niet.
- Bijna de helft van de bezoekers van de Laco Leudal B.V. baden bezoekt het bad voor recreatieve doeleinden.
- Bijna 70% van de bezoekers komt met de auto.
- Circa 60% van de inwoners wil niet verder dan 5 kilometer reizen voor een binnenzwembad.
- Circa 60% geeft aan dat de ligging in de directe woonomgeving een drijfveer is om het zwembad te bezoeken.

Naast deze bevindingen hebben we de gebruikers ook gevraagd om te reageren op diverse stellingen. Indien een (potentiële) gebruiker het ergens 'helemaal mee oneens' is, is gevraagd om een toelichting te geven. De meest voorkomende reacties voor beide zwembaden zijn in de volgende tabel weergegeven:

Tabel 5: meest voorkomende reacties enquête onder inwoners m.b.t. Laco Leudal B.V. zwembaden.

Locatie Heythuysen	Locatie Haelen
Verouderde faciliteiten	Openingstijden te beperkt
Hoge kosten / te duur	Geen horeca
Slecht onderhoud en sluiting van faciliteiten	Zwembad is verouderd
Beperkte openingstijden	Te duur
Ontevredenheid over zwemlessen betreft personeelstekort en prijzen	Slechte Hygiëne

De volledige resultaten zijn in de bijlage 3 separaat toegevoegd.

4.4.5. Laco Leudal B.V. en Sportfondsen Nederland

Sinds 2021 is Laco Leudal B.V. een samenwerking aangegaan met Sportfondsen Nederland om één bedrijf te worden. Sportfondsen Nederland is actief in meer dan 100 gemeente door heel Nederland, zoals zwembaden, sporthallen, ijsbanen, multifunctionele sportcentra en sociaal-culturele centra. Bij het sluiten van een (eventuele) nieuwe overeenkomst hebben we in de toekomst te maken Sportfondsen Nederland in plaats van met Laco Leudal B.V.

4.5. De Leistert

De Leistert is een commercieel recreatiepark binnen de gemeente Leudal met een eigen zwembad. De Leistert gaat het zwembad herontwikkelen en presenteert een ambitieus plan voor een zwemaccommodatie van 6.000 m² met een hoge attractieve waarde, waarvan 3.500 m² bestaat uit zwemwater. De Leistert biedt nu zwemmen alleen voor haar parkbezoekers aan maar de komst van de nieuwe zwembad plannen heeft de Leistert bij de gemeente aangegeven interesse te hebben om openbaar zwemmen te faciliteren voor de inwoners van de gemeente Leudal. Dit plan omvat:

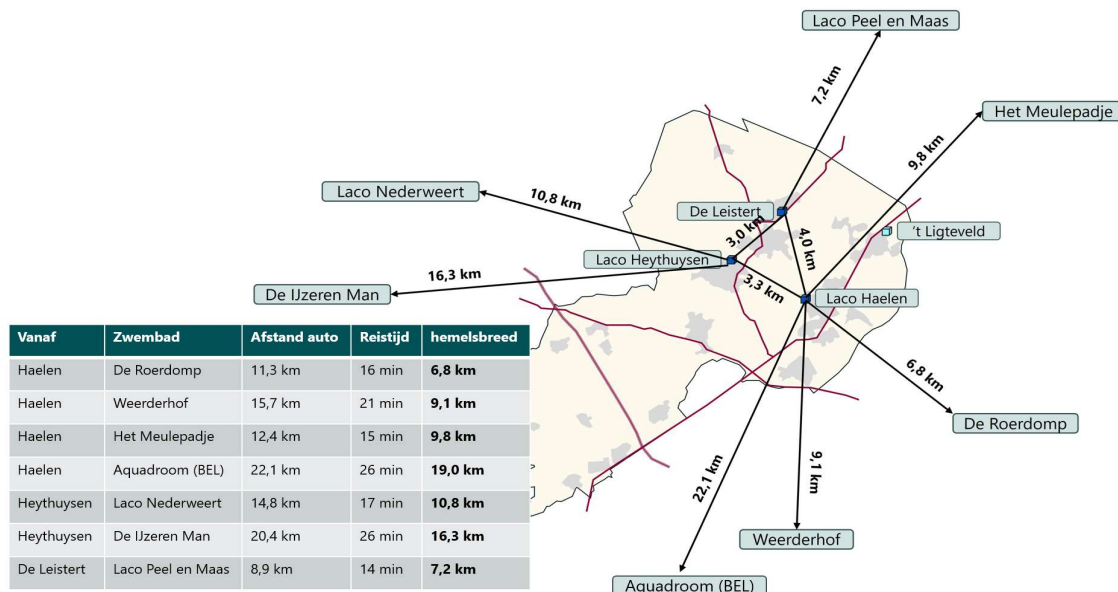
- Een 25-meter zwembad, geschikt voor verenigingen, zwemlessen en doelgroep activiteiten.
- Een instructiebad voor zwemlessen en specifieke activiteiten voor doelgroepen.
- Een ligweide en zwembad die openstaan voor zowel de gemeente als de regio.
- Horecavoorzieningen met een terras, toegankelijk voor verenigingen en ontmoetingen.
- Maatschappelijke activiteiten (verenigingen, zwemles, doelgroepen, et cetera) tegen een maatschappelijk tarief voor verenigingen en doelgroepen.
- Daarnaast biedt De Leistert de mogelijkheid om het wedstrijdbad af te sluiten van het recreatieve gedeelte, mocht er een samenwerking met de gemeente en lokale verenigingen tot stand komen.

4.6. Het zwemwater in de omgeving

In de vorige paragraaf is aangetoond dat er vrij veel zwemwateroppervlak binnen de gemeentegrenzen van Leudal aanwezig is. In deze paragraaf wordt inzichtelijk gemaakt of en in welke mate er zwemaanbod in de nabije omgeving aanwezig is. Dit is belangrijk omdat het gros van de inwoners (op basis van de leefstijlen) bereid is tot reizen. Dit geldt in grotere mate voor recreatief zwemmen in een attractief zwembad en/of voor leswemmen. Er is momenteel geen feitelijk inzicht in de herkomst van de bezoekers van de diverse zwembaden. Uit de interviews en de enquête is wel

op te maken dat het gros van de bezoekers van de Laco Leudal B.V.-baden uit de gemeente Leudal zelf komt. Dat is ook niet zo gek, gezien het aanwezige zwemwater in de omgeving. In de volgende figuur is het aantal zwembaden en de afstanden tot de zwembaden in Leudal, in de nabije omgeving weergegeven. Dit zijn allemaal zwembaden waar soortgelijke functies worden aangeboden als bij de Laco Leudal B.V. zwembaden in Leudal.

Figuur 6: zwembaden in de omgeving van Leudal.

Uit de figuur blijkt dat er zeer veel zwemwater op relatief korte afstand aanwezig ten opzichte van de zwembaden in Leudal. Voor de inwoners van Leudal is er voldoende mogelijkheid om te zwemmen in de aangrenzende gemeente rondom Leudal. Dit geldt ook voor de dorpen in het zuiden van de gemeente Leudal. Welk aanbod aan activiteiten er in de zwembaden in de omgeving wordt aangeboden is niet onderzocht in dit onderzoek.

Op basis van het aanbod in de omgeving en de huidige bezetting van de beide Laco Leudal B.V. is een gemeentelijke bijdrage aan één binnenzwembad voldoende om te voldoen aan de maatschappelijke opgave van de gemeente Leudal.

4.7. Reisbereidheid

In de volgende figuur is de ligging van de zwembaden weergegeven. Hier is een straal van 5 km per binnenzwembad toegevoegd om een beeld te krijgen van het verzorgingsgebied.

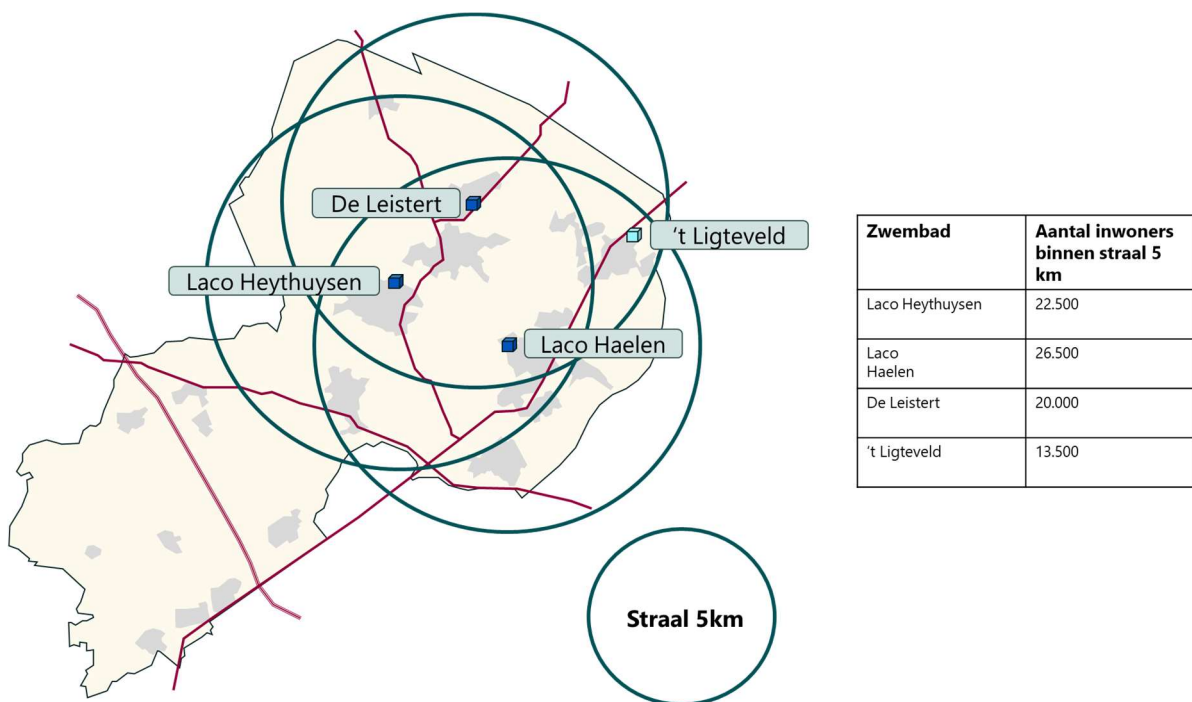
Uit landelijk onderzoek van het (onderzoeksbureau) Mulier Instituut over de reisbereidheid van burgers ten behoeve van zwembadbezoek blijkt dat;

- Als het zwembad zich binnen een straal van 3 kilometer van de woning bevindt, is 94% van de inwoners bereid hier naartoe te reizen.

- Als het zwembad zich binnen een straal van 5 kilometer van de woning bevindt, is 82% van de inwoners bereid hier naartoe te reizen.
- Als het zwembad zich binnen een straal van 5 en 10 kilometer van de woning bevindt, is maar 41% van de inwoners bereid hier naartoe te reizen.

Kortom, een reisafstand van 3 kilometer naar een zwembad is meer dan acceptabel, een reisafstand van 5 kilometer is acceptabel en als het zwembad verder weggelegen is dan is minder dan helft nog bereid daarvoor te reizen. Indien het zwembad een optimale rol wil spelen binnen het (maatschappelijk) aanbod aan sporten en bewegen dan is het dus van belang dat we rekening houden met de afstand van het binnenzwembad. Zie paragraaf 4.2 (tabel 2) de relatie tot het aantal inwoners per reisafstand tot zwembaden.

Figuur 4: Reisafstand in relatie tot zwembaden.

4.7.1. Ideale locatie op basis van reisbereidheid, maatschappelijke opgaven en reisbereidheid.

Gezien de maatschappelijke opgave in voor de gemeente Leudal, die vooral ligt in de dorpskernen Heythuysen en Halen en als we kijken naar de bevolkingssamenstelling -en prognose ligt de ideale locatie voor een zwembad in één van deze dorpskernen. De reisafstand tussen de dorpskernen bevindt zich binnen een straal van 5 km, waarvan 82% van de inwoners bereid is om naar een zwembad toe te reizen. Voor andere dorpskernen binnen Leudal is het aanbod aan zwembaden (in Leudal en omgeving) en de reisafstand die daarvoor staat toereikend om te voorzien in zwemwater.

4.8. Conclusie

In de gemeente Leudal zijn er diverse zwembaden met specifieke functies, eigendomssituaties en exploitatievormen. De gemeente heeft een overeenkomst met Laco Leudal B.V.. voor de exploitatie van de binnenzwembaden in Heythuysen en Haelen, waarvan de contracten in 2026 en 2027 aflopen. Uit benchmarkanalyses blijkt dat de bezetting van deze zwembaden achterblijven bij het landelijke gemiddelde. Beide Laco Leudal B.V. zwembaden vertonen technische veroudering, met name in Heythuysen, waardoor renovatie noodzakelijk is om een langere exploitatieperiode te realiseren. Uit een enquête onder de inwoners blijkt dat een aanzienlijk deel van de bewoners dichtbij een zwembad wil wonen, wat belangrijk is voor het maatschappelijke draagvlak en gebruik van deze voorzieningen.

Daarnaast toont recreatiepark de Leistert belangstelling om een zwembad te realiseren waar ook de inwoners (o.a. lezwemmen, verenigingen en doelgroep zwemmen) van Leudal gebruik van kunnen maken. Voor recreatief zwemmen is er binnen en buiten de gemeentegrenzen een ruim zwemaanbod.

Er is ook gekeken naar de reisbereidheid van inwoners om naar een zwembad te reizen. Het merendeel van inwoners om te reizen naar een zwembad is tot een straal van 3 tot 5 kilometer. Dit geldt niet voor recreatief zwemmen, daar is men bereidt om verder voor te reizen mede omdat dit een als dagje uit activiteit wordt beschouwd.

Op basis van de maatschappelijke opgave, de behoefte, reisbereidheid van de inwoners is meest voor de hand liggende locatie voor één centraal gelegen zwembad in Heythuysen of Haelen.

5. Visie op toekomstig zwemwater

5.1. De zwembadvisie

Met medewerkers van de gemeente, de portefeuillehouder, verenigingen en Laco Leudal B.V. zijn we gekomen tot de volgende visie op zwembaden.

De gemeente Leudal wil een aantrekkelijke woongemeente zijn waar het goed leven, wonen en werken is. Sporten en bewegen levert een belangrijke bijdrage aan het welzijn, de gezondheid en de vitaliteit van onze inwoner en is daarmee van grote maatschappelijke waarde. Iedereen binnen onze gemeente moet kunnen sporten en bewegen ongeacht leeftijd, inkomen of fysieke gesteldheid. Zwemmen draagt bij de aan zwemveiligheid, stimuleert sport en bewegen op elk niveau en brengt mensen samen. De gemeente Leudal draagt daarom financieel gezien bij aan één toekomstbestendig binnenzwembad, als onderdeel van de bestaande sportinfrastructuur.

Het binnenzwembad dat wij ondersteunen, is niet alleen een sportvoorziening; het is een plek waar mensen van alle leeftijden en achtergronden elkaar ontmoeten, leren en genieten van sporten en bewegen. Of het nu gaat om lezwemmen, verenigingssporten, banenzwemmen of doelgroep gerichte activiteiten, het binnenzwembad biedt ruimte voor iedereen, van jong tot oud.

We dragen als gemeente niet bij aan recreatieve attracties, wellness faciliteiten of overbodig zwemwater. Bij aanzienlijke investeringen overwegen we het zwembad weer in eigendom te nemen. Beheer en exploitatie besteden we uit waarbij we sturen op de maatschappelijke impact. Dit doen we onder andere door duidelijke afspraken over toegankelijke tarieven en openingstijden.

5.2. Uitgangspunten

Op basis van de veranderende behoefte aan zwemmen, de wensen van de gebruikers en de beleidsmatige kaders hebben wij de volgende uitgangspunten geformuleerd.

5.2.1. Maatschappelijke functie

Het zwembad (één), waaraan de gemeente een financiële bijdrage levert, speelt een belangrijke rol in het vervullen van de maatschappelijke opgave. Het zwembad is toegankelijk, veilig en biedt betaalbare mogelijkheden voor inwoners om diverse maatschappelijke activiteiten deel te nemen.

Kernfuncties (must-haves)

Het zwembad voorziet in voldoende ruimte voor de volgende activiteiten:

- Zwemlessen: Het aanbieden van zwemonderwijs voor de gemeenschap.
- Zwemverenigingen: Faciliteren van de activiteiten van zwemverenigingen binnen de gemeente Leudal, conform de minimumvereisten van de KNZB (Handboek Zwembaden) voor het organiseren van zwemwedstrijden.
- Banenzwemmen: Mogelijkheden voor vrij zwemmen voor sportieve zwemmers.
- Activiteiten gericht op de doelgroepen: Dit zijn activiteiten die direct bijdragen aan maatschappelijke doelen, zoals het stimuleren van sport en beweging, het behalen van de beweegnorm, het ontwikkelen van motorische vaardigheden, en het bevorderen van sociale interactie, enzovoort.

Daarnaast beschikt het zwembad over een toegankelijke kantine (ontmoetingsplek) met een kleine keuken, die als ontmoetingsplek dient voor verenigingen, gebruikers en andere doelgroepen.

Geen-kernfunctie (nice-to-haves)

Het aanbieden van recreatieve zwemvoorzieningen behoort niet tot de kernfunctie. Dit komt omdat het recreatief zwemmen in Leudal een laag animo cijfer kent in de Laco Leudal B.V. zwembaden. Landelijke trends laten ook zien dat de vraag naar klassiek recreatief zwemmen afneemt. Daarbij komt dat in nabije omgeving veel aantrekkelijker en groter recreatief aanbod is. En als laatste argument levert een recreatieve voorziening geen directe bijdrage aan de maatschappelijke opgaven waar de gemeente voor aan de lat staan. De gemeente draagt dan ook niet bij aan voorzieningen zoals:

- Waterattracties (bijvoorbeeld glijbanen, stroomversnellingen, etc.)
- Wellness faciliteiten (zoals whirlpools en sauna's)

Het betekent overigens niet dat het zwembad geen recreatief zwemmen kan of mag aanbieden. Er zijn voldoende mogelijkheden om recreatief zwemmen aan te bieden in bestaande bassins denk bijvoorbeeld aan opblaasbare elementen, muziek, verlichting et cetera. Op deze manier kan er een aantrekkelijk en tijdelijk recreatief aanbod worden aangeboden.

De gemeente investeert niet in bestuurs- en vergaderruimtes, aangezien er binnen de gemeente andere locaties zijn voor het organiseren van vergaderingen.

- Bestuurs- en vergaderruimtes voor verenigingen en andere gebruikers.

De vereniging en exploitant kunnen wel in overleg met elkaar bekijken of er ruimtes te delen zijn, denk aan personeelsruimte overdag of waar directie vergadert of waar in onderling overleg en door middel van goede afspraken in de avond en weekend verenigingen bestuursvergaderingen worden organiseren. Hier staat de gemeente niet voor aan de lat.

5.2.2. Toekomstbestendigheid

5.2.2.1. Exploitatie en beheer

Op dit moment heeft de gemeente Leudal geen binnenzwembad in eigendom. Om het openbaar zwemmen in de gemeente voor langere tijd te borgen is de insteek om de opdracht tot exploitatie van het zwembad voor langere tijd vast te leggen. In het geval van een zwembad in eigendom van de gemeente Leudal kan deze periode korter zijn.

5.2.2.2. In eigendom -investering en renovatie

Het zwembad, waaraan de gemeente een bijdrage levert, moet minimaal 25 jaar haar functie(s) goed kunnen vervullen in het geval van renovatie. Bij nieuwbouw wordt gekozen voor de meest moderne en duurzame oplossingen, zodat het zwembad in dat geval ten minste 35 jaar functioneel en toekomstbestendig blijft.

5.2.3. Duurzaamheid

In de afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor duurzaamheid, en daarbij gaat het niet langer alleen om het energiegebruik van een gebouw. Het is echter jammer dat de energieprestatie van procesinstallaties, zoals die in zwembaden, vanuit wet- en regelgeving momenteel nog buiten beschouwing blijft. Juist hier gaat het grootste deel van de energie naartoe. Om deze reden heeft Bremen Bouwadviseurs voor beide zwembaden, op basis van een zelf ontwikkelde energielabelsystematiek, de energieprestatie van de zwembadinstallaties beoordeeld.

Het toekennen van energie labels in de gebouwde omgeving gebeurt door middel van het berekenen van energieprestatie-indicatoren (EPI's). Een EPI heeft als doel het jaarlijks energiegebruik van gebouwen aan de hand van een normalisatie-eenheid te normaliseren om zo de prestaties van gebouwen van, bijvoorbeeld, verschillende grootten te kunnen vergelijken. De meest gebruikte vorm van indicatoren is in de eenheid kWh/m². In de EPI wordt het energiegebruik van de aanwezige verwarmings-, bevochtigings-, ventilatie-, verlichtings-, koel-, ontvochtigings-, en warm tapwaterinstallaties verdisconteerd. Om een zo volledig mogelijk oordeel op te stellen heeft Bremen in haar methodiek gekozen een combinatie van meerdere indicatoren te gebruiken en deze te koppelen aan een letterschaal A+ t/m G-. De drie gekozen indicatoren zijn weergegeven in onderstaande tabel, de schaal van de indicatoren is uit de literatuur afgeleid. Per indicator zijn grenzen opgesteld zoals eveneens weergegeven in onderstaande tabel.

Indicator	Ondergrens	Bovengrens	Bron
1. [kWh/m ² ws/ jaar]	900	7500	(Kampel et al., 2016), (Rovers & Entrop, 2014) (Saari & Sekki, 2008)
2. [kWh/m ² ws/ bezoeker]	10,5	27,5	(Kampel et al., 2013)
3. [kWh/m ² ws/uur geopend]	0,5	2,8	(Kampel et al., 2013)

Beide Laco Leudal B.V. zwembaden kwamen daarbij uit op een G-label, de slechtst mogelijke score. Bij het in gebruik houden van een van deze bestaande zwembaden dienen dus grote stappen gezet te worden teneinde tot een duurzaam gebouw te komen.

Doordat het aantal bezoekers en openingsuren in Haelen laag zijn, scoren prestatie indicatoren 2 (Energiegebruik kWh/bezoeker) en 3 (Energiegebruik kWh/m² wateroppervlak/ geopend uur) hier slecht, wat resulteert in een G-label. Bij een hoger bezoekersaantal en meer openingsuren zou het label aanzienlijk verbeteren. Zoals de energiebehoefte aantoont, is de basisenergiebehoefte in Haelen ongeveer 30% lager dan bij het zwembad in Heythuysen. Een upgrade van de isolatieschil en de installatie van zonnepanelen zouden de energiebehoefte verder kunnen verminderen.

Zoals eerder aangegeven gaat duurzaamheid echter verder dan het energieverbruik alleen. Ook vanuit wet- en regelgeving is er steeds meer aandacht voor bredere duurzaamheidsaspecten. Denk hierbij aan regenwatermanagement en natuur inclusief bouwen. Deze elementen moeten in een vervolgtraject ook worden meegewogen om een toekomstbestendig zwembad te realiseren dat niet alleen energie-efficiënt is, maar ook rekening houdt met milieu en biodiversiteit.

In het (D) meerjaren onderhoudsplan gaan wij bij nieuwbouw dan wel grootschalige renovatie uit om het pand gasloos te realiseren/maken. Wanneer het gebruik dan wel het pand zich hier (nog)

niet voor leent gaan we minimaal voor een hybride oplossing. Deze uitgangspunten worden ook gehanteerd bij nieuw te realiseren multifunctionele accommodaties.

5.2.4. Beheer, exploitatie, financiering en eigendomssituatie

De gemeente Leudal voorziet voor zichzelf geen rol in het beheer en de exploitatie van het zwembad. De gemeente Leudal doet aanzienlijke investeringen bij voorkeur alleen in een zwembad dat in eigendom is van de gemeente.

De gemeente verstrekt een exploitatievergoeding aan de exploitant, afgestemd op de omvang en het gebruik van het zwembad. De tarieven voor maatschappelijke activiteiten worden door de gemeente vastgesteld. Alle afspraken tussen de gemeente en de exploitant worden vastgelegd in een (huur- en exploitatieovereenkomst).

De volgende afspraken moeten in ieder geval terugkomen in een toekomstige overeenkomst:

- **Financiële Bijdrage:** Specificatie van de gemeentelijke bijdragen voor exploitatie en onderhoud.
- **Gebruik en Doelstellingen:** Duidelijke omschrijving van de gebruiksdoelen van het zwembad, zoals sport, recreatie, zwemlessen, en doelgroepen zoals ouderen en kinderen.
- **Onderhoud en Veiligheid:** Verplichtingen omtrent regulier onderhoud, veiligheidsmaatregelen, en naleving van wettelijke normen.
- **Tarieven en Toegang:** Afspraken over toegangsprijzen, eventuele kortingsregelingen, en tijden waarop het zwembad beschikbaar moet zijn voor verschillende doelgroepen.
- **Verantwoordelijkheden:** Taken en verantwoordelijkheden van beide partijen, inclusief exploitatie, schoonmaak, en personeelsbeheer.
- **Rapportage en Evaluatie:** Periodieke rapportagevereisten over bezoekersaantallen, financiën, en onderhoud, evenals momenten voor evaluatie en eventuele aanpassing van de overeenkomst.
- **Duur en Opzegging:** Looptijd van de overeenkomst en voorwaarden voor opzegging of verlenging.
- **Promotie en Samenwerking:** Afspraken over promotie van het zwembad en samenwerking met lokale verenigingen en scholen.
- **Duurzaamheid:** Verplichtingen ten aanzien van duurzame bedrijfsvoering en milieuvriendelijke maatregelen.

5.3. Conclusie

De zwembadvisie van gemeente Leudal zet in op een toekomstbestendig binnenzwembad dat vooral een maatschappelijke functie vervult. Het zwembad moet zwemveiligheid bevorderen, sporten toegankelijk maken en sociale ontmoetingen stimuleren. Er wordt niet ingezet op recreatieve attracties of wellness-faciliteiten, gezien de lage vraag en beperkte maatschappelijke waarde daarvan. De gemeente ondersteunt financieel het beheer en onderhoud en stelt samen met de exploitant duidelijke afspraken vast over tarieven, toegankelijkheid en duurzaamheid. Voor grote investeringen kan de gemeente overwegen het zwembad in eigendom te nemen.

6. Juridisch kader realisatie zwembad

In deze paragraaf beschrijven we de aanbestedingsplicht en contractverlenging (on)mogelijkheden voor de gemeente Leudal.

6.1. Aanbestedingsplicht

De gemeente Leudal is een aanbestedende dienst op basis van artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012. De gemeente is om die reden gebonden aan de Aanbestedingswet 2012. Bij de uitoefening van haar aanbestedingsplicht houdt de gemeente ook rekening met het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2018 en het inkoop- en aanbestedingsreglement gemeente Leudal 2018.

De exploitatie van openbaar zwemmen is een opdracht die aanbesteed moet worden in geval deze boven de drempelbedragen voor aanbesteden uitkomt. Uitgangspunt is dat alle partijen (zowel bekende als onbekende marktpartijen) een gelijke kans moeten krijgen om de opdracht te verwerven.

Het drempelbedrag voor diensten bij aanbesteding van een klassieke overheidsopdracht is € 221.000,00. De opdrachtwaarde wordt bepaald op basis van de totale waarde van de opdracht tijdens de looptijd van het contract (inclusief eventuele opties of verlengingen) exclusief btw. Om het openbaar zwemmen in de gemeente voor langere tijd te borgen is de insteek om de opdracht tot exploitatie van het zwembad voor langere tijd vast te leggen. Indien en voor zover de financiële bijdrage van de gemeente op jaarbasis gelijk blijft aan de huidige bijdragen voor twee zwembaden (in peiljaar 2024 samen € 326.839,45) kan op basis hiervan de opdrachtwaarde bepaald worden.

Het drempelbedrag voor concessieovereenkomsten is € 5.538.000. De waarde van een concessie wordt gevormd door de totale tijdens de looptijd van de overeenkomst te behalen omzet van de concessiehouder (excl. btw). Dit is met inbegrip van de bijkomende leveringen die in het kader van de werken en diensten worden verricht.

Gelet op de aard en de omvang van de overheidsopdracht of concessieovereenkomst op basis van voorliggende uitgangspunten moet de exploitatie van het openbaar zwemmen verplicht aanbesteed worden via een Europese aanbesteding.

Indien we een zwembad in eigendom nemen dan kan de gemeente er voor kiezen om een kortere periode aan te houden m.b.t. afspraken over de exploitatie en het beheer.

6.2. Contractverlenging Laco Leudal B.V..

Doordat de gemeente een aanbestedende dienst is, kan zij de contracten met Laco Leudal B.V. niet verlengen zonder rekening te houden met de aanbestedingsrechtelijke regels. Dit betekent dat de gemeente de huidige contracten met Laco Leudal B.V. Haelen en Laco Leudal B.V. Heythuysen uitsluitend goed gemotiveerd voor beperkte duur mag verlengen onder nagenoeg dezelfde voorwaarden. De verlenging kan alleen ingezet worden als een tijdelijke overbrugging om openbaar zwemmen te waarborgen teneinde tot een structurele langlopende situatie van openbaar zwemmen te komen. Bij een tijdelijke verlenging mogen de overeenkomsten niet wezenlijk wijzigen. Het doen van (eventuele) investeringen past hier niet bij en kan niet meegenomen worden in een verlenging. Dit is een mogelijke wijziging en leidt ertoe dat de opdracht tot openbaar zwemmen aanbesteed moet worden.

De motivatie voor een (eventuele) tijdelijke verlenging is gelegen in het waarborgen van de openbare zwembadfunctie in de gemeente tijdens de periode dat de gemeente de exploitatie van toekomstbestendig openbaar zwemen onderzoekt.

6.3. Vervolg

De vastgestelde zwembadvisie is het vertrekpunt voor de realisatie van toekomstbestendig openbaar zwemwater. Op basis van de voorliggende visie starten we een marktconsultatie. Hiermee kunnen de verschillende belangstellende partijen geraadpleegd worden over de voorgenomen opdracht. Met de kennis en inzichten die we hiermee opdoen, kunnen we in een aanbestedingsprocedure scherper formuleren wat precies de vraag is aan ondernemers om tot realisatie van de zwembadvisie te komen. Ook kunnen we met de marktconsultatie de beste aanbestedingsprocedure selecteren. Verder kan de marktconsultatie ook opleveren dat er aanzienlijke investeringen moeten worden gedaan door de gemeente waardoor we als gemeente moeten bepalen hoe we hiermee omgaan in relatie tot de eigendomssituatie van een zwembad.